

Hof: 'Betreuungsgeld' is ongrondwettelijk

Achtergrond - 21 juli 2015

Het omstreden *Betreuungsgeld*, een subsidie voor ouders die hun kinderen niet naar de crèche brengen, is ongrondwettelijk. Dat heeft het Constitutioneel Hof vandaag bepaald. "Goed dat het weg is", schrijven Duitse media.

De bondsregering had het *Betreuungsgeld* in 2013 niet mogen invoeren. De subsidieregeling voor ouders die thuis voor hun kinderen zorgen is een aangelegenheid van de deelstaten. Met dit formele standpunt heeft het Constitutioneel Hof vandaag het omstreden *Betreuungsgeld* ongrondwettelijk verklaard. In het federale Duitsland hebben de deelstaten veel eigen bevoegdheden. Zorgwetten mag de centrale overheid alleen invoeren als die noodzakelijk zijn voor het creëren van gelijkwaardige leefomstandigheden. Dat is hier niet het geval, vinden de rechters in Karlsruhe.

'Aanrechtsubsidie'

De tegenstanders van de wet - en dat zijn er veel: de SPD, Die Linke en Die Grünen, economische- en gezinsexperts en vrouwenorganisaties bijvoorbeeld - gaat het om andere argumenten. Het *Betreuungsgeld* zorgt ervoor dat vrouwen minder werken en is nadelig voor allochtone kinderen die juist op de crèche beter Duits leren, zeggen zij. De *Herdprämie* (aanrechtsubsidie), zoals ze de regeling spottend noemen, is in tegenspraak met overheidsbeleid dat erop gericht is om meer vrouwen aan het werk te krijgen en voor meer kinderopvang te zorgen. De deelstaat Hamburg diende, mede om deze redenen, in 2013 een klacht in tegen het *Betreuungsgeld* bij het Constitutioneel Hof. De uitspraak volgde vandaag. (Zie ook op Duitslandweb: [Wettelijke regelingen van het Duitse gezinsbeleid](#))

Het *Betreuungsgeld* werd in augustus 2013 ingevoerd door de toenmalige regering van CDU/CSU en FDP. De regeling was op aandringen van de CSU opgenomen in het regeerakkoord van 2009. De Beierse christen-democraten vonden dat ouders die hun kinderen niet naar een door de overheid gesubsidieerde crèche stuurden, gecompenseerd moesten worden voor die gemiste subsidie. Bijvoorbeeld als ze besloten thuis voor hun kinderen te zorgen, of als ze de kinderen naar een particuliere crèche stuurden.

Betere kinderopvang

In het eerste kwartaal van 2015 maakten ouders van bijna een half miljoen kinderen gebruik van de subsidie, die 150 euro per maand bedraagt. Het is nu aan de deelstaten om te bepalen of ze de regeling houden of het *Betreuungsgeld* afschaffen. CSU-leider en minister-president van Beieren Seehofer heeft al laten weten dat de regeling in zijn deelstaat blijft bestaan. Hij wil dat de centrale overheid nu geld aan de deelstaten geeft zodat die de subsidie kunnen behouden. De SPD, onder wie minister van Gezinszaken Manuela Schwesig, en Die Grünen willen juist dat de middelen die de bondsregering voor de regeling heeft gereserveerd - 900 miljoen euro voor 2015 - nu worden geïnvesteerd in meer en betere kinderopvang.

Voor de CSU vormt de uitspraak een politiek probleem, aldus het commentaar van de [Frankfurter Allgemeine Zeitung](#). Ze wilde met het *Betreuungsgeld* waargenomen worden als conservatieve partij die zich, hoewel alleen verkiesbaar in Beieren, in heel Duitsland kan laten gelden. Deze domper komt bovenop andere tegenvallers voor de partij, zoals het uitstel van de CSU-tolplannen.

Harde les voor de politiek

In de mediacomentaren heerst tevredenheid over de uitspraak. "Goed dat het weg is", kopt de [Süddeutsche Zeitung](#). Nog los van de inhoudelijke tegenargumenten: een overheidssubsidie voor het niet gebruiken van een andere subsidie is "een absurde constructie", aldus het commentaar. Niemand miste het *Betreuungsgeld* voor het kwam, terwijl veel ouders wel crècheplaatsen nodig hebben.

[Die Welt](#) vindt dat het hele gezinsbeleid moet worden herzien. Nu het *Betreuungsgeld* wordt afgeschaft, moet ook het *Elterngeld* weg - de regeling die het voor een van de ouders mogelijk maakt een jaar lang fulltime thuis voor de kinderen te zorgen. Degenen die voor deze regelingen in aanmerking komen, hebben het geld het minst nodig, aldus Die Welt, en dit geld moet weer uit andere belastingen worden gehaald - onnodig omslachtig.

Volgens [Spiegel Online](#) is de uitspraak van het Constitutioneel Hof ook een harde les voor de politiek: die moet voor betere wetten zorgen en niet uit loyaliteit aan coalitiepartners of uit politieke berekening met slecht onderbouwde regelingen komen.

Zie ook dit [overzicht met reacties op het Betreuungsgeld-oordeel bij Süddeutsche.de](#)

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/12397/hof-betreuungsgeld-is-ongrondwettelijk>